

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ СУД У НИШУ
Гж1. 2201/2018
13.09.2018. године
Н и ш

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У НИШУ, у већу састављеном од судија Иване Рађеновић, председника већа, Ксеније Џомбић и Лидије Стошић, чланова већа, у правној ствари тужиле Р.М. из, коју по пуномоћју заступа Срејић Радиша, адвокат из Неготина, против тужене ОШ“ Ђ.Ј.“ из, коју заступа Градски правобранилац Града Зајечара, ради накнаде трошкова за долазак и одлазак са рада, одлучујући о жалби тужене, изјављене против пресуде Основног суда у Зајечару П1. 141/18 од 18.04.2018. године, у седници већа одржаној дана 13.09.2018. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПОТВРЂУЈЕ СЕ пресуда Основног суда у Зајечару П1. 141/18 од 18.04.2018. године, у делу става првог изреке, којом је обавезана тужена да тужиоцу на име накнаде трошкова за долазак и одлазак са рада за период од 01.01.2014. године до октобра 2015. године и за период од јула 2016. године, до новембра 2016. године, исплати укупан износ од 49.000,00 динара, са законском затезном каматом почев од 25.01.2017. године до коначне исплате, па се у том делу жалба тужене **ОДБИЈА** као неоснована.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ иста пресуда у преосталом делу става првог изреке и одлука о трошковима поступка садржана у ставу другом изреке, тако што се:

ОДБИЈА као неоснован тужбени захтев тужиле којим је тражено да се обавезе

тужена да тужиљи на име накнаде трошкова за долазак и одлазак са рада за период од новембра 2015 године до јуна 2016. године, исплати укупан износ од 16.600,00 динара, са каматом почев од 25.01.2017. године, па до исплате.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужена да тужиљи на име трошкова парничног поступка исплати износ од 37.548,00 динара, у року од 8 дана од дана пријема пресуде, а део захтева за накнаду трошкова спора у износу од 6.000,00 динара, одбија се као неоснован.

Образложење

Првостепеном пресудом, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиље и обавезана тужена да јој на име накнаде трошкова за долазак и одлазак са рада, за период од 01.01.2014 .године, до 30.11.2016. године, исплати укупан износ од 65.600,00 динара, са законском затезном каматом почев од 25.01.2017. године, па до коначне исплате.

Ставом другим изреке обавезана је тужена да тужиљи на име трошкова парничног поступка исплати износ од 43.548,00 динара.

Против наведене пресуде, тужена је благовремено изјавила жалбу, побијајући је из свих законских разлога предвиђених у одредби чл. 373. ЗПП, као и у погледу одлуке о трошковима парничног поступка садржане у ставу другом изреке, са предлогом да другостепени суд преиначи првостепену пресуду, тако што ће одбити тужбени захтев тужиље у целости као неоснован или укине првостепену пресуду и предмет врати на поновно одлучивање.

Испитујући побијану пресуду, сходно чл.386. ЗПП („Сл. Гласник РС“, бр. 72/11 и 55/14), Апелациони суд је нашао:

Жалба тужене је делимично основана.

У поступку пред првостепеним судом и побијаној пресуди, нема битних повреда

одредаба парничног поступка из чл. 374. ст. 2. тач. 1. 2. 3. 5. 7. и 9. ЗПП, на које повреде овај суд пази по службеној дужности, нити повреде из тач. 12 исте одредбе, на коју се указује жалбом, с обзиром на то да побијана пресуда садржи довољне и јасне разлоге о одлучним чињеницама на којима првостепени суд заснива свој закључак.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилца је у радном односу код тужене, на неодређено време, на пословима наставника разредне наставе. Тужилца живи у, на удаљености од 1,5 – 1,7 км од седишта тужене школе. У спорном периоду тужилци није исплаћивана накнада трошкова превоза, услед чега је тужбеним захтевом тражено да се тужена обавезе да јој накнади трошкова превоза за укупно 656 радних дана када је фактички долазила на рад, утврђених за сваки месец појединачно на основу потврде туженог, што није спорно међу странкама. Град Зајечар је са аутопревозником „Н.п.“ закључио уговор од 08.10.2014.године, а затим и од 24.03.2015.године, којим је запосленима у школама обезбеђен бесплатан превоз аутобусом. Запослени тужене, па и тужилца, су октобра 2015. године, добили бесплатне карте за овај аутобуски превоз у Зајечару. Бесплатне аутобуске карте враћене су послодавцу и Градској управи Града Зајечара током јуна 2016. године, обзиром да су садржале податке о личности (ЈМБГ), што је било супротно закону. Према наводима тужилце бесплатни превоз није користила, јер није постојала адекватна линија, да директору школе није указала да јој превоз не одговара, нити је самоиницијативно вратила превозну карту. Оценом изведених доказа и констатацијом неспорних чињеница међу странкама утврђено је да је „Н.- п.“ једини превозник који пружа услуге јавног превоза у утуженом периоду, да у целом спорном периоду наведени превозник није издавао месечне претплатне карте за градски превоз, већ само појединачне карте и да је цена појединачне превозне карте у градском саобраћају у спорном периоду у једном правцу износила 50,00 динара, односно 100,00 динара у оба правца и да се није мењала у целом спорном периоду.

На основу утврђеног чињеничног стања, заснованог на свеобухватној оцени изведених доказа, правилно је првостепени суд усвојио тужбени захтев тужилце за исплату накнаде трошкова за долазак и одлазак са рада, за период од 01.01.2014. године до октобра 2015. године и за период од јула 2016. године до новембра 2016. године,

заснивајући закључак на одреди чл. 25 ст. 1 ПКУ за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика ("Сл. гласник РС" бр. 12/2009 и 67/2011) и чл. 26 ст. 1 ПКУ за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика ("Сл. гласник РС" бр. 21/2015) у вези са чл. 118 ст. 1 тач. 1 Закона о раду, а према броју радних дана у спорном периоду и према цени превозне дневне карте која је износила 100,00 динара у оба правца.

Чланом 118 тач. 1 Закона о раду ("Сл. гласник РС", бр. 24/2005, 61/2005, 54/2009 и 32/2013), прописано је право запосленог на накнаду трошкова у складу са општим актом и уговором о раду, и то за долазак и одлазак са рада, у висини цене превозне карте у јавном саобраћају. Новелираном одредбом чл. 118 ст. 1 тач. 1 Закона о раду ("Сл. гласник РС", бр. 24/2005, 61/2005, 54/2009, 32/2013 и 75/2014), која је у примени од 29.07.2014. године, прописано је да запослени има право на накнаду трошкова у складу са општим актом и уговором о раду, и то за долазак и одлазак са рада, у висини цене превозне карте у јавном саобраћају, ако послодавац није обезбедио сопствени превоз.

Према наведеној законској одредби, обавеза је послодавца да запосленом надокнади трошкове превоза у висини цене превозне карте у јавном саобраћају. Превозном картом у јавном саобраћају сматра се трошак по основу превоза запосленог од места становања до места рада. Законом се не прецизира врста превозне карте (једнократна – за вожњу у једном правцу, дневна или месечна), нити се прецизирају услови под којима ће послодавац утврдити удаљеност места рада од места становања запосленог, али упућује да се трошкови превоза надокнађују запосленом у складу са општим актом и уговором о раду. Тужена школа није донела акт којим би регулисала услове и критеријуме под којима запослени остварују право на накнаду трошкова за долаза и одлазак са рада, услед чега је правилно првостепени суд оценио основаност тужбеног захтева у складу са одредбама Закона о раду и Посебног колективног уговора за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика, који се непосредно примењује. Дакле, ако се ради о накнади трошкова превоза у граду, где функционише градски превоз, послодавац треба да надокнади запосленом превоз у висини цене превозне карте за градски превоз који функционише у том граду. Удаљеност места

становања запосленог од места рада у сваком случају мора бити толика да запослени има реалну потребу за коришћењем превоза, при чему није од значаја да ли јавни превоз користи, или на посао иде сопственим превозом (нпр. колима) или пешице.

Посебан колективни уговор за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика уређује висину и рок за исплату накнаде трошкова превоза за долазак и одлазак са рада. Према чл. 25 ст. 1 Посебног колективног уговора за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика (“Сл. гласник РС” бр. 12/2009 и 67/2011), који је био у примени од 21.09.2011. до 12.01.2015. године, регулисао је право запосленог на накнаду за долазак и одлазак са рада, у висини цене превозне карте у јавном саобраћају (градски, приградски, међуградски), која мора бити исплаћена до петог у месецу за претходни месец, уколико се накнада исплаћује у новцу.

Члан 26 ст. 1 Посебног колективног уговора за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика (“Сл. гласник РС” бр. 21/2015), који је у примени од 05.03.2015. године, прописује да запослени има право на накнаду за долазак и одлазак са рада, у висини цене превозне карте у јавном саобраћају (градски, приградски, међуградски), која мора бити исплаћена до петог у месецу за претходни месец, уколико није обезбедио сопствени превоз. Уколико је перонска карта услов коришћења превоза, сматра се да је иста саставни део трошкова превоза.

Дакле, да би постојала обавеза послодавца да запосленом накнађује трошкове превоза за долазак и одлазак са рада неопходно је да је запослени имао одређене трошкове на име превоза. Уколико је запосленом на терет средстава послодавца обезбеђен превоз за долазак и одлазак са рада (сопствени превоз послодавца) или уколико запослени за долазак и одлазак са рада нема трошкове превоза (нпр. станује у близини места рада и нема потребу за коришћењем превоза) послодавац нема обавезу да запосленом накнађује трошкове превоза, јер у овом случају трошкове превоза запослени није ни имао. Уколико запосленом није обезбеђен превоз за долазак и одлазак са рада (сопствени превоз послодавца) запослени има право на накнаду трошкова превоза само за дане када је долазио на посао. За дане одсуствовања са рада

(боловање, годишњи одмор, плаћено одсуство и сл.) послодавац нема обавезу да запосленом надокнађује трошкове превоза, јер запослени трошкове превоза није ни имао (није ни долазио на рад).

У складу са наведеном законском одредбом и одредбама посебног колективног уговора, са упућујућом нормом на нормативана решења у складу са општим актом и уговором о раду, обзиром да закон не прописује критеријуме и мерила за реализацију тог права, запослени у установи имају право на накнаду трошкова и при том првостепени суд је правилно ценио пасивну легитимацију тужене школе, у свему дајући разлоге које прихвата и овај суд.

Из цитираних прописа произилази да је накнада за превоз покриће трошкова доласка и одласка са рада у периоду у коме је запослени радно ангажован, при чему се, цитираним прописима, ни на који начин не условљава остваривање овог права, (раздаљина места рада од места становања, обраћање посебним захтевом, прилагање рачуна, карата за превоз и слично).

За оцену основаности захтева запосленог за накнаду трошкова превоза одлучна чињеница је удаљеност места становања од места рада, као и присутност запосленог на раду, како то правилно закључује првостепени суд. Уколико та удаљеност доводи запосленог у ситуацију да му је превоз до посла објективно потребан, послодавац је у обавези да му ове трошкове и исплати. Начин на који ће запослени фактички прећи ову раздаљину (сопствено возило, такси превоз, јавни линијски превоз), није од утицаја у ситуацији када општим актом послодавац није предвидео мерила и критеријуме и начин остваривања тог права. Једини лимит који Закон прописује је да се ти трошкови признају у висини цене превозне карте у јавном саобраћају. Такође запослени има право на накнаду за превоз као покриће трошкова доласка и одласка са рада у периоду у коме је запослени радно ангажован, при чему законска одредба ни на који начин не условљава остваривање овог права, раздаљином од места рада од места становања.

Првостепени суд је у току поступка утврдио да раздаљина места становања тужиље, оправдава досуђивање накнаде по овом основу, јер се место рада не налази у

непосредној близи места становања и при том је ценио и присутност тужље на послу, што су релевантне чињенице, за правилно одлучивање у овој правној ствари, услед чега се неосновано жалбом побија првостепена пресуда због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, при том имајући у виду да у смислу чл. 228. у вези чл. 231 ЗПП, тужена у конкретном случају није предлагала доказе у прилог својих навода.

Стога, како је првостепени суд оценом доказа утврдио да раздаљина места становања тужиле до места рада (1,5-1,7 км) оправдава досуђење накнаде по овом основу, да у спорном периоду једини превозник који је пружао услуге није издавао месечне карте, већ појединачне карте, те како тужилци накнада трошкова за период од 01.01.2014. године до октобра 2015. године и за период од јула 2016. године до новембра 2016. године, није исплаћена, нити је у том периоду предата бесплатна превозна карта (маркице за бесплатан превоз), то из изнетих разлога су неосновани наводи жалбе којима се оспорава правилност и законитост првостепене пресуде у делу става првог изреке којом је обавезана тужена да тужилци за наведени период исплати тражено новчано потраживање, у складу са бројем дана присуства на раду од 490 у наведеном периоду, исказаних у потврди тужене. Из изнетих разлога, сходно чл. 390 ЗПП, одлучено је као у ставу првом изреке ове пресуде.

Међутим, због погрешне примене материјалног права, не може се прихватити закључак првостепеног суда у погледу основаности дела тужбеног захтева којим је тражена исплата накнаде трошкова превоза за период од новембра 2015. године до јуна 2016. године, (за 166 ефективних радних дана), на шта се основно жалбом тужене указује.

У поступку је утврђено да је тужилца преузела током октобра 2015. године, бесплатну карту за градски аутобуски превоз у Зајечару, које су враћене послодавцу и Градској управи Града Зајечара током јуна 2016. године, обзиром да су садржале податке о личности (ЈМБГ), што је било супротно закону. Директору тужене нико од запослених, па ни тужилца, није се обратио са наводима или примедбама да је овај превоз неадекватан и да превозне карте не могу да користе. Наиме, запослени у реализацији свог права треба да има активну улогу, што је у конкретном случају

изостало, услед чега у изнетој и утврђеној чињеничној ситуацији, тужиља преузимањем превозне карте у спорном периоду, фактички се сагласила са накнадом трошкова на наведени начни, при том нарочито имајући у виду да превозна карта није враћена самоиницијативно, већ на захтев послодавца и Градске управе Града Зајечара, услед садржаја податка о личности (ЈМБГ), што није било у складу са закону који регулише ту област. Из изнетих разлога, Апелациони суд налази да је послодавац обезбеђивањем бесплатне карте испунио своју законску обавезу из чл. 26. Посебног колективног уговора за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика и да у том делу тужбени захтев тужиље није основан, па је сходно чл. 394 ст.1.тач.4 ЗПП, одлучио као у ставу другом изреке ове пресуде.

Одлуком о трошковима поступка, која је заснована је на одредбама чл. 153. ст. 1. и 154. ЗПП, правилно првостепени суд налази да је тужена у обавези да тужиљи накнади трошкове на име састава тужбе од стране адвоката, на име заступања од стране адвоката на три одржана рочишта и на име судских такси за тужбу и одлуку. Међутим, неосновано су тужиоцу признати трошкови на име састава једног поднеска од стране адвоката у износу од по 6.000,00 динара, обзиром да се ради о наводима којима се допуњују и појашњавају наводи тужбе, који су могли бити изнети на рочиштима за главну расправу, услед чега се не сматрају нужним трошковима. Из изнетих разлога, одлука о трошковима је преиначена и обавезана је тужена да тужиљи накнади трошкове спора у укупном износу од 37.548,00 динара, а део захтева за накнаду трошкова спора у износу од 6.000,00 динара на име састава поднеска, одбијен је као неоснован.

Из изнетих разлога, сходно одредбама из чл. 390.,394. и чл. 401. ст. 1. тач. 3. ЗПП одлучено је као у изреци ове пресуде.

АПЕЛАЦИОНИ СУД У НИШУ, дана 13.09.2018. године, Гж1. 2201/2018

**Председник већа – судија
Ивана Рађеновић,с.р.**

Тачност преписа потврђује
Управитељ судске писарнице